

ODPIS

Sygn. akt VIII U 1872/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSR del. do SO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016r. w Poznaniu

odwołania (...) **Sp. z o.o.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 23 marca 2015r., nr (...) znak: (...)

w sprawie (...) **Sp. z o.o.**

przy udziale ubezpieczonej M. P. (2)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o podstawę wymiaru składek

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. P. (2) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) sp. z o.o. za 11.2014r., 12.2014r. i 01.2015r. powinna być ustalana od wynagrodzenia przewidzianego umową o pracę z dnia 31 października 2014r., tj. od kwoty 9000 zł brutto,

2. zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 marca 2015 r., nr (...), znak (...)- (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust. 1 i 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.; dalej: ustawa o sus, ustawa systemowa) oraz art. 81 ust. 1, 5, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027), § 11 pkt 1 i § 12 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1502) i art. 58 § 1 k.c., stwierdził, że podstawa

wymiaru składek na ubezpieczenia M. P. (2) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. wynosi:

okres	ubezpieczenia emerytalne i rentowe	ubezpieczenie chorobowe	ubezpieczenie wypadkowe
11/2014	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
12/2014	1.680,00 zł	1.680,00 zł	1.680,00 zł
01/2015	112,00 zł	112,00 zł	112,00 zł

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od dnia 1 listopada 2014 r. Ponadto płatnik składek złożył dokumenty ZUS RCA za miesiąc listopad 2014 r. z podstawą wymiaru składek 0,00 zł, za grudzień 2014 r. z podstawą wymiaru składek 9.000 zł, za styczeń 2015 r. z podstawą wymiaru składek 1.285,74 zł. Za okres od 4 grudnia 2014 r. do 2 lutego 2015 r. zostało wypłacone wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy ze środków pracodawcy. Za okres od 3 lutego 2015 r. zostało złożone roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego w związku z ciążą.

W toku postępowania wyjaśniającego organ rentowy ustalił, iż M. P. (2) jest żoną R. P. (1), którego organ rentowy określił jako płatnika składek, mimo, że pracodawcą ubezpieczonej jest (...) Sp. z o.o. działa na zasadzie „firmy rodzinnej”, a więc dobór pracowników odbywa się spośród osób spokrewnionych. Płatnik składek wskazywał także, iż ubezpieczona ma kilkuletnie doświadczenie w prowadzeniu firmy handlowej w branży kosmetycznej, a więc nie było potrzeby przyuczania do pracy na stanowisku. Po przejściu M. P. (2) na zwolnienie lekarskie R. P. (2) przejął obowiązki w/w, co świadczy, iż nie było szczególnej potrzeby zawarcia umowy o pracę na stanowisku prezes zarządu. Zdaniem organu rentowego czynne działanie ubezpieczonej na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. spowodowane było tym, iż jest ona współnikiem w w/w spółce. Prezesem jest od 2012 r., a umowa o pracę została zawarta w dniu 31 października 2014 r. Ponadto wykazanie w umowie o pracę wynagrodzenia w wysokości 9.000 zł budzi podejrzenie, że działanie ubezpieczonej i płatnika składek miało spowodować w nieodległej przyszłości wypłatę wyższych świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie organ rentowy nie kwestionował świadczenia pracy przez M. P. (2) na rzecz płatnika składek (...) Sp. z o.o. Zakład zaznaczył również, iż okoliczności sprawy wskazują, iż wynagrodzenie zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z zasadami współżycia społecznego, co skutkowało obniżeniem podstawy wymiaru składek do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2014 r. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 27 kwietnia 2015 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, płatnik składek (...) Sp. z o.o., złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i stwierdzenie, że podstawa wymiaru składek M. P. (2) podlegającej ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. wynosi w listopadzie 2014 r. - 0,00 zł, w grudniu 2014 r. - 9.000 zł, w styczniu 2015 r. - 1.285,74 zł.

W uzasadnieniu płatnik podał, że ubezpieczona od 1 lutego 2006 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą M. P. (2) (...). Natomiast w 2012 r. powstała spółka (...). Zamiarem ubezpieczonej było stopniowe przenoszenie swojej aktywności gospodarczej z jednoosobowej działalności na rzecz spółki, w której była prezesem zarządu. Rozwój spółki oparty był na stopniowym przejmowaniu sprzedaży towarów dokonywanej wcześniej w ramach działalności gospodarczej, co było widoczne w rozkładzie zysków z ostatnich dwóch lat. Rozwój spółki widoczny był także w

ilości wystawionych paragonów fiskalnych i faktur sprzedaży. Wraz z rozwojem spółki nastąpiło także zwiększenie obowiązków ubezpieczonej, do których należało m.in.:

- przygotowanie ofert handlowych w celu pozyskiwania nowych klientów, analiza rynku sprzedawanych towarów,
- poszukiwanie nowych towarów i nowych dostawców,
- dbanie o wizerunek firmy w internecie,
- edycja treści stron internetowych,
- składanie zamówień u dostawców,
- współpraca z firmami transportowymi,
- tworzenie i realizacja reklamy internetowej,
- obsługa poczty elektronicznej,
- utrzymywanie kontaktu telefonicznego z klientami i dostawcami,
- dokonywanie czynności związanych z bankowością,
- prowadzenie dokumentacji magazynowej i kontrola stanów magazynowych,
- kontakt z kancelarią rachunkową,
- reprezentowanie spółki przed urzędami.

Wzrost obowiązków związanych z prowadzeniem spółki i jednocześnie zmniejszenie aktywności i zysków w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej sprawiły, że zatrudnienie ubezpieczonej w spółce jako prezesa na podstawie umowy o pracę stało się koniecznością. Natomiast podstawą określenia wysokości wynagrodzenia było doświadczenie M. P. (2) w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, a później także spółki. Ponadto przedmiot działalności spółki i działalności gospodarczej jest tożsamy - sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków. W tym czasie ubezpieczona samodzielnie wypracowała schematy importu towarów z C. i USA, które były korzystne. Ponadto znaczna część obowiązków jest bardzo czasochłonna i wymaga dużej dokładności, w tym m.in. obowiązki związane z płatnościami i bankowością. Zakres obowiązków ubezpieczonej wykracza poza codzienne obowiązki związane z przygotowaniem i wysyłką paczek, wystawieniem dokumentów sprzedaży, wystawieniem listów przewozowych i pakowaniu zamówień. Z chwilą przejścia M. P. (2) na zwolnienie lekarskie część obowiązków przejął R. P. (2). W chwili zatrudnienia ubezpieczona nie miała wiedzy, że jest w ciąży. O tym fakcie dowiedziała się dopiero w dniu 6 listopada 2014 r. podczas kontrolnych badań. Zdaniem płatnika wiedza i doświadczenie ubezpieczonej, a także bardzo dobra znajomość języków obcych, były czynnikiem decydującym dla rozwoju i funkcjonowania spółki. Z powodu coraz bardziej dynamicznego rozwoju spółki i stopniowego wygaszania działalności gospodarczej zatrudnienie M. P. (2) w spółce stało się oczywistym etapem. Zatrudnienie to było planowane od początku działalności spółki i miało zostać dokonane w momencie osiągnięcia przez spółkę odpowiedniego poziomu rozwoju. Płatnik składek nie zgodził się również z twierdzeniem, iż wynagrodzenie ubezpieczonej było zawyżone, mając na względzie średni miesięczny dochodu w kwocie 11.191,14 zł w 2013 r. Ponadto różnica pomiędzy wynagrodzeniem ubezpieczonej i R. P. (2) wynikała ze znacznie szerszego zakresu obowiązków M. P. (2), a przede wszystkim z faktu, że spółka (...) Sp. z o.o. uzyskiwała od niej bazę klientów w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Nadto wynagrodzenia ubezpieczonej nie można uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, ponieważ odpowiadało ono doświadczeniu, wiedzy i umiejętnościom ubezpieczonej. Organ rentowy w sposób dowolny ocenił przedstawione w sprawie dowody, w ogóle nie analizując istoty charakteru pracy M. P. (2). Nie wykazał także prawdziwości swojego stanowiska, jak również argumentów za przyjęciem wynagrodzenia w wysokości 1.680 zł. /vide odwołanie k. 2-8 akt/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. w odpowiedzi na odwołanie przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. /vide odpowiedź na odwołanie k. 100-102 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. (2) urodziła się dnia (...) (bezsporne)

Od 1 lutego 2006 r. ubezpieczona prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem jest sprzedaż hurtowa perfum i kosmetyków.

Z tytułu prowadzonej działalności M. P. (2) wykazała w deklaracjach podatkowych następujące informacje:

- za 2012 r. – przychód: 789.059,08 zł, dochód: 142.591,27 zł,
- za 2013 r. – przychód: 1.145.329,23 zł, dochód: 134.293,73 zł,
- za 2014 r. – przychód: 735.436,83 zł, dochód: 51.876,46 zł.

dowód: odpis z (...) (k. 170); zeznania podatkowe (k. 15-20), księga przychodów i rozchodów (k. 31-34)

W związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej ubezpieczona zatrudniała pracownika – K. H. (1), który zajmował się sprzedażą wysyłkową kosmetyków, fakturowaniem, dokumentacją, kompletowaniem, pakowaniem i wysyłką towarów oraz magazynem.

dowód: zeznania świadka K. H. (2) (k. 150v-151)

Dnia 28 września 2012 r. do Krajowego Rejestru Sądowego została wpisana spółka (...) Sp. z o.o. Siedziba spółki mieści się w D. przy ulicy (...). Wspólnikami w spółce są: M. P. (2) i R. P. (2).

dowód: odpis KRS w aktach organu rentowego

Utworzenie spółki było związane z tym, że ubezpieczona i jej mąż wspólnie podjęli decyzję o przeniesieniu całości działalności handlowej z pozarolniczej działalności gospodarczej do nowo powstałej spółki. Przenoszenie aktywności rozpoczęło się w 2012 r. i spowodowało, że w ramach działalności M. P. (2) miała coraz mniej obowiązków. Natomiast ich wzrost został odnotowany w nowo utworzonej spółce. Jednocześnie została zakończona działalność internetowa w ramach działalności jednoosobowej, a otwarty został sklep internetowy na spółkę oraz sprzedaż na portalu internetowym Allegro. Konsekwencją rozwoju spółki miało być także zatrudnienie ubezpieczonej jako prezesa zarządu.

dowód: zeznania ubezpieczonej M. P. (2) (k. 188v-189)

Wobec powyższego, umową o pracę z dnia 31 października 2014 r. ubezpieczona została zatrudniona w spółce (...) Sp. z o.o. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku prezesa zarządu. Wynagrodzenie zostało ustalone w wysokości 9.000 zł.

Dnia 3 listopada 2014 r. ubezpieczona odbyła szkolenie w dziedzinie BHP, a dnia 4 listopada 2014 r. ubezpieczona uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku prezesa zarządu.

W związku z zatrudnieniem w spółce, ubezpieczona od dnia 1 listopada 2014 r. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych, chorobowego i wypadkowego oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

dowód: umowa z 31.10.2014 r. (k. 36), zaświadczenie lekarskie (k. 37), karta szkolenia BHP (k. 38), druk ZUS ZUA w aktach organu rentowego

W spółce ubezpieczona zajmowała się działalnością prorozwojową, ale także wysyłaniem paczek, odbieraniem telefonów z zamówieniami, rozpatrywaniem reklamacji, tworzeniem ulotek, tworzeniem wiadomości masowych za pośrednictwem F. i Poczty Polskiej, newslettera, zamawianiem towarów u dostawców. Zajmowała się także zamawianiem materiałów biurowych, tonerów. Natomiast jednym z ważniejszych zadań ubezpieczonej była działalność prorozwojowa czyli poszukiwanie odpowiednich produktów na rynku, porównywanie cen u konkurencji oraz zajmowała się wyszukiwaniem kontrahentów, importem produktów z C. i U.. Przygotowywała także towary do sprzedaży internetowej, tj. segregowanie i opisanie produktów, jak również wykonanie zdjęć. Codziennie sprawdzała konto bankowe poszukując wpłat za produkty zamówione a dotąd nie opłacone. Ponieważ prowadzona jest pełna księgowość każdą wpłatę na konto należy opisać, nawet jeśli są to wpłaty pobraniowe - jest to kilkaset operacji miesięcznie.

R. P. (2) w ramach spółki zajmował się fakturowaniem, wypisywaniem listów przewozowych, organizowaniem towarów w magazynie. Przeliczał towar przyjeżdżający do magazynu i układał go na półkach.

Od czerwca 2015 r. w spółce został także zatrudniony K. H. (1), który wcześniej pracował w ramach prowadzonej przez ubezpieczoną pozarolniczej działalności gospodarczej.

dowód: zeznania świadków: K. H. (1) (k. 150v-151), E. H. (k. 151v), R. P. (2) (k. 151v-152); zeznania ubezpieczonej M. P. (2) (k. 188v-189)

W związku z prowadzoną w ramach spółki działalnością były wykazywane w CIT-8 następujące dane:

- w 2012 r. – przychód 53.148,01 zł, dochód 681,51 zł,
- w 2013 r. – przychód 889.376,21 zł, dochód 82.044,51 zł,
- w 2014 r. – przychód 944.787,61 zł, dochód 75.254,77 zł,
- w 2015 r. – przychód 1.163.216,50 zł, dochód 34.423,88 zł.

Wraz ze wzrostem sprzedaży zwiększała się również liczba wystawianych dowodów sprzedaży – faktur i paragonów fiskalnych:

- w IV kwartale 2012 r. – 308 dokumentów,
- w IV kwartale 2014 r. – 1232 dokumentów,
- w całym 2014 r. – 5229 dokumentów.

dowód: zeznania CIT-8 (k. 21-30, 159-160), informacja o zarejestrowanych dowodach sprzedaży (k. 35), opis historii rachunku bankowego (k. 40-48), zestawienie transakcji PayU (k. 49-52), wydruki stanu magazynowego (k. 55-66), wydruki ofert (k. 67-69), faktury VAT za usługi kurierskie i pocztowe (k. 80-85), korespondencja e-mail (k. 88-97)

W listopadzie 2014 r. M. P. (2) dowiedziała się o ciąży w trakcie wizyty lekarskiej w dniu 6 listopada 2014 r. Od dnia 4 grudnia 2014 r. stała się niezdolna do pracy w związku z ciążą.

dowód: wydruk wizyty z 6.11.2014 r. (k. 98), karta przebiegu ciąży (k. 128-147)

W związku z przejściem ubezpieczonej na zwolnienie lekarskie, R. P. (2) przejął część jej obowiązków w zakresie fakturowania, przygotowania przesyłek i ich wysyłki oraz współpracy z firmami transportowymi. K. H. (1) przejął wysyłkę i pakowanie produktów. Natomiast czynności związane z rozwojem spółki - pozyskiwaniem nowych

kontrahentów i wyszukiwaniem nowych produktów, aktualizacją strony internetowej oraz analizą cen konkurencji, nie są obecnie realizowane. Miało to również wpływ na wysokość dochodu uzyskanego w 2015 r., gdyż spółka nie pozyskiwała nowych towarów, na których naliczane są wysokie marże.

dowód: zeznania świadków: K. H. (1) (k. 150v-151), R. P. (2) (k. 151v-152); zeznania ubezpieczonej M. P. (2) (k. 188v-189)

Natomiast obecnie prowadzona działalność gospodarcza jest ograniczona wyłącznie do importowania towaru, tj. kupowania go za granicą i odsprzedawania spółce.

Wynika to również z faktu, iż ubezpieczona w ramach działalności gospodarczej posiada numer importera (...) oraz upoważnienie dla agencji celnej. Przeniesienie tych uprawnień na spółkę wiązałoby się wysokimi kosztami, podobnie jak prowadzenie kont bankowych z możliwością dokonywania przelewów poza granice Unii Europejskiej.

dowód: zeznania ubezpieczonej M. P. (2) (k. 188v-189)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz w aktach niniejszej sprawy. Ponadto Sąd oparł się na zeznaniach świadków K. H. (1), E. H. i R. P. (2) oraz zeznaniach ubezpieczonej M. P. (2).

Sąd uznał za w pełni wiarygodne i przydatne dla potrzeb niniejszego postępowania **dokumenty** zgromadzone w aktach sprawy oraz w aktach pozwanego organu rentowego. Przedmiotowe dokumenty zostały bowiem sporządzone przez osoby do tego powołane w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej prawem formie. Ponadto ich treść i forma nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu, a zatem i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Podstawą dokonanych ustaleń faktycznych Sąd uczynił również znajdujące się w aktach kserokopie dokumentów, albowiem zawarte w nich informacje nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, co pozwoliło na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Za wiarygodne Sąd uznał **zeznania ubezpieczonej** M. P. (2) oraz **zeznania świadków** K. H. (1), E. H. i R. P. (2). Powyższe zeznania są logiczne, spójne i wewnątrznie się uzupełniają. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw do kwestionowania w/w zeznań, zwłaszcza, że znajdują one swoje potwierdzenie w zebranych w sprawie dokumentach. Ponadto ubezpieczona i R. P. (2), wyjaśnili przyczyny, dla których w dniu 31 października 2014 r. została zawarta umowa o pracę, na podstawie której wynagrodzenie M. P. (2) zostało ustalone w wysokości 9.000 zł. Wynikało to nie tylko z licznych obowiązków ubezpieczonej, ale również zdobytego przez nią doświadczenia w związku z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą, której przedmiot jest tożsamy z przedmiotem działalności spółki. Świadkowie oraz płatnik składek potwierdzili, iż wysokość wynagrodzenia uzasadniona była także rozwojem firmy i całkowitym przejściem klientów oraz kontrahentów działalności gospodarczej, co przekładało się na większą liczbę zamówień oraz wzrost dochodu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu było to, czy organ rentowy prawidłowo uznał, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. P. (2) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. powinna być ustalana od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę (1.680 zł miesięcznie), zamiast od wynagrodzenia umówionego (9.000 zł miesięcznie).

Zgodnie z art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o sus, ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które są pracownikami od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 w/w ustawy składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za pracowników obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12 (art. 18 ust. 1 cyt. ustawy).

W zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazywał, iż nie było szczególnej potrzeby zawarcia umowy o pracę na stanowisku prezes zarządu oraz działanie ubezpieczonej i płatnika składek miało spowodować w nieodległej przyszłości wypłatę wyższych świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych. Jednocześnie organ rentowy uznał, iż wynagrodzenie zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z zasadami współzycia społecznego.

Na wstępie wskazać należy, iż w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, wszakże wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Z punktu widzenia art. 18 § 1 kp, umówienie się o wyższe od najniższego wynagrodzenie jest dopuszczalne, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Powyższe wynika przede wszystkim z treści art. 353¹ kc, który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy.

Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 kc pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, dotyczącym bezprawnych czynności prawnych prawa pracy, występują liczne odwołania do sankcji art. 58 kc (vide wyrok z dnia 22 stycznia 2004 r., I PK 203/03, wyrok z dnia 28 marca 2002 r., I PKN 32/01; wyrok z dnia 23 września 1998 r., II UKN 229/98, czy wyrok z dnia 14 marca 2001 r., II UKN 258/00).

Zatem dopuszczalność oceniania ważności treści umów o pracę według reguł prawa cywilnego, na podstawie art. 58 k.c. w związku z art. 300 k.p., nie jest w judykaturze kwestionowana.

Dla ustalenia wysokości składek znaczenie decydujące i wyłączne ma fakt dokonania wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Należy jednak pamiętać, że umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych; kształtuje ona stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń.

W związku z tym nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ kc, w prawie ubezpieczeń społecznych można przypisać - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych.

Art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) - musi być zatem uzupełniony w ramach systemu prawnego stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (vide uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1997 r., U 6/96, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 r., I PKN 465/99). Takie rozumienie godziwości wynagrodzenia odpowiada kryteriom ustalania wysokości wynagrodzenia z art. 78 § 1 kp, który nakazuje ustalenie wynagrodzenia za pracę tak, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Art. 86 ust. 2 ustawy systemowej daje organowi rentowemu kompetencje do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień i – w ramach obowiązującej go procedury – zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę w zakresie wynagrodzenia, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 16/050). Zakład Ubezpieczeń Społecznych może więc kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III UK 7/09). Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować także wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest również uprawniony do zamiany przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia (vide uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r. w sprawie II UZP 2/05).

Stanowisko pozwanego organu rentowego, że określona przez strony umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. wysokość wynagrodzenia M. P. (2) (9.000 zł miesięcznie brutto) została ustalona ponad granicę pracy słusznej, sprawiedliwej, zapewniającej godziwe utrzymanie – należy ocenić jako nieusprawiedliwione.

Organ rentowy nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na poparcie swojego stanowiska, poza twierdzeniem, że zawarcie umowy o pracę z tak określonym wynagrodzeniem miało na celu uzyskanie wyższych świadczeń przez M. P. (2). Organ rentowy nie kwestionował przy tym okoliczności, że ubezpieczona świadczyła pracę u płatnika składek, wyraźnie wskazując na to w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

W ocenie Sądu wynagrodzenie M. P. (2) w wysokości 9.000 zł brutto należy uznać za odpowiednie do rodzaju wykonywanej przez nią pracy oraz jej doświadczenia. Nadto samo podejrzenie organu rentowego, że określenie wynagrodzenia w w/w kwocie miało na celu uzyskanie wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie może przesądzać o słuszności twierdzeń organu rentowego. Podejrzenie to nie dowód, a organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że określenie wysokości wynagrodzenia (przy niekwestionowanym istnieniu stosunku pracy) miało na celu wyłącznie uzyskanie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Przed zawarciem umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. ubezpieczona od 2006 r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą, w ramach której zajmowała się sprzedażą perfum i kosmetyków. Taki sam przedmiot działalności jest prowadzony w utworzonej w 2012 r. spółce (...) Sp. z o.o. Zajmowała się wysyłaniem paczek, odbieraniem telefonów z zamówieniami, rozpatrywaniem reklamacji, tworzeniem ulotek, tworzeniem wiadomości masowych za pośrednictwem F. i P. P., newslettera, zamawianiem towarów u dostawców, a także zamawianiem materiałów biurowych, tonerów. Natomiast jednym z ważniejszych zadań ubezpieczonej była działalność prorozwojowa czyli poszukiwanie odpowiednich produktów na rynku, porównywanie cen u konkurencji oraz wyszukiwaniem kontrahentów, importem produktów z C. i U.. M. P. (2) przygotowywała także towary do

sprzedaży internetowej, tj. segregowanie i opisanie produktów, jak również wykonanie zdjęć. Powyższe oznacza, iż ubezpieczona podejmując zatrudnienie w spółce posiadała doświadczenie i wiedzę na temat usług świadczonych przez (...) Sp. z o.o. Było to stanowisko samodzielne, co pozwalało ubezpieczonej na rozwój działalności spółki poprzez poszukiwanie nowych klientów oraz atrakcyjnych cenowo produktów .. (...) pewnością zdobyte w ciągu lat doświadczenie związane z prowadzoną pozarolniczą działalnością gospodarczą uzasadniało przekonanie pracodawcy, iż ubezpieczona poradzi sobie w nowym miejscu pracy. Istotne jest również to, iż nie zachodziła konieczność przyuczenia ubezpieczonej do wykonywania powierzonych jej obowiązków na stanowisku prezesa zarządu. Zaznaczyć należy, iż intencją płatnika składek, jak i ubezpieczonej było stopniowe ograniczanie działalności w ramach działalności gospodarczej i przenoszenie jej do nowo powstałej spółki. Nadto z zeznań podatkowych spółki wynika, iż działania przedsięwzięte przez ubezpieczoną przyczyniły się w znacznym stopniu do wzrostu przychodu i dochodu spółki. W 2012 r. przychód wyniósł 53.148,01 zł, a dochód stanowiła kwota 681,51 zł. Natomiast już w następnym roku (w 2013 r.) przychód wynosił 889.376,21 zł, a dochód – 82.044,51 zł. Z kolei w 2015 r. przychód spółki wynosił 1.163.216,50 zł, a dochód – 34.423,88 zł. Oznacza to, iż w ciągu 3-4 lat przychód spółki wzrósł ponad 21 krotnie.

Uwzględniając zatem powyższe, w tym nieprzedłożenie przez pozwanego jakichkolwiek dowodów pozwalających na poczynienie odmiennych ustaleń faktycznych i ocen oraz mając na uwadze wynagrodzenie i kwalifikacje ubezpieczonej, należało uznać, iż określenie wynagrodzenia M. P. (2) w umowie o pracę z dnia 31 października 2014 r. w wysokości 9.000 zł nie sposób uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W stanie faktycznym sprawy nie sposób również uznać, by M. P. (2) do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek ustaloną w wysokości wynagrodzenia 9.000 zł dotyczyło zamierzonego krótkotrwałego wykonywania umowy o pracę za wysokim wynagrodzeniem. Tym samym wynagrodzenie przewidziane przez strony w umowie z dnia 31 października 2014 r. i stanowiące podstawę wymiaru składek ubezpieczonej jako pracownika stanowiło zatem wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe oraz było ekwiwalentne do świadczonej przez nią pracy.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. P. (2) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) sp. z o.o. za 11.2014 r., 12.2014 r. i 01.2015 r. powinna być ustalana od wynagrodzenia przewidzianego umową o pracę z dnia 31 października 2014r., tj. od kwoty 9000 zł brutto – punkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490), mając na uwadze charakter sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika i zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej spółki kwotę 60 zł, odpowiadającą minimalnej kwocie kosztów zastępstwa prawnego zgodnie z powołanymi przepisami – punkt 2 sentencji wyroku.